Royal Bankof Scotland
07 July, 2010

Çılgınlar Göklere Bakıyor

- Bu makalede ay fazları ve finansal piyasaların davranışı arasındaki korelasyonla ilgili bir çalışma sunulmakta ve karları önemli ölçüde artırabilecek orta-uzun vadeli bir alım-satım (trading) stratejisi önerilmektedir. Aynı zamanda gezegenlerin dizilişine ve gelecek haftalarda zamanlama açısından nelerin önemli olabileceğine hızlıca bakılacak (hisseler için gerçekten kötü).

- Gelecekteki performansları tahmin edebilmek ve (karları maksimize edip zararı minimize etmek amacıyla) değişime adapte olabilmek için, insanlar uzun yıllardır doğal olaylar ve endüstriyel verimlliik/piyasaların davranışı arasındaki ilişkiyi monitör etmektedir. Bir çok kültürde ay fazlarının insanların davranışını etkileyebileceği yaygın şekilde kabul edilmektedir (günümüzde dünyada 90 ülke zaman ölçüsü olarak Ay Takvimi kullanmaktadır). Buna karşılık bilim adamları insan davranışlarının yüksek ve düşük gelgitlerle ilişkili olduğunu belirlediler. Yeni ay geleneksel olarak düşük enerji dönemini veya enerjinin biriktirildiği dönemi sembolize ederken, dolunay zamanı enerjinin yüksek olduğu dönem veya harcama dönemidir. Burada ortaya çıkan soru, bu gözlemin piyasaların davranışlarına da yansıtılıp yansıtılamayacağıdır.

- Bu araştırmada, 6 endeksin (FTSE 100, S&P 500, DAX, EUROXX 50, Hang Seng, CAC 40) performansı onlarca yıllık bir süre için incelenmiştir.

- İlk gözlem, bir endeksteki günlük değişim, Yeni Ay olan günlerde, normal günlere göre, önemli ölçüde daha yüksektir. Buna göre, FTSE100 endeksinin 1986'dan beri incelenen günlük değişimi normal günlerde ortalama 0,5522 puan (yani %0,02) ve Yeni Ay olan günlerde 12 kat fazla olarak ortalama 6,42 puan (%0,13) olarak gerçekleşmiştir. Dolunayda da rakamlar, 5,17 puan (%0,11) olarak yani normalden 9 kat daha fazla, yükselmiştir. Buna rağmen, Yeni Ay veya Dolunayda piyasaların hareketinin yönüyle ilgili herhangi bir gözlem yapılmamıştır.

- Belirli bir günde endekste alım satım yapılırsa, ortaya daha ilginç bir resim çıkıyor: Ayda iki kere alım-satım yapılmasını düşündük, bir kere yeni ay'da (yeni ay tatile denk geliyorsa sonraki ilk işlem gününde) ve diğeri de Dolunay'da.

- Üç senaryo üzerinde çalışıldı: bir endekse £1.000 yatırım yapmak ve belirli bir süre bu pozisyonu tutmak ve aşağıda belirtilen iki yatırım stratejisidir: ilk stratejide, yeni ay'da endeksten £1000 değerinde alım yapılıyor ve bir sonraki dolunay'da (genellikle 14-16 gen sonra) satış yapılıyor ve bu süreç bir önceki alım-satımdan kalan parayla endeksten yeni ay'da alış, dolunayda satış yapılarak tekrarlanıyor. ikinci stratejide, birincinin tam tersine, dolunay'da endeksten £1000 değerinde alım yapılıyor ve bir sonraki yeni ay'da satış yapılıyor ve bu adımlar tekrarlanarak devam ediyor.

- Eğer bir yatırımcı 1984 yılında FTSE'de £1.000 değerinde yatırım yapmış olsaydı, şimdiye kadar sadece endeksi tutarak yaklaşık £5.130'a sahip olacaktı. Bu da endeksin performansını temsil etmektedir. Oysa FTSE endeksinde Ay fazlarına göre alım satım yapılması daha büyük bir fark yapabilirdi. İlk olarak, FTSE'de yeni ay'da alım yapıp dolunayda satış yapılmasını düşünürsek, aynı dönem için £12.116 değerinde bir toplam rakama ulaşıyoruz (Grafik-1). Bu da kazancın ikiden fazlaya katlanması demektir: £11.116'a karşı £4.130. Tam tersine, dolunay'da alım yapıp yeni ay'da satış yapılırsa, toplam tutar £2,036 olacaktır. (Grafik-1) Bu analiz endeks fiyatları ve ay fazları arasındaki korelasyon teorisini desteklemektedir.

- Benzer davranışlar diğer piyasalarda da görülmektedir. Grafik-2, 1928-2010 döneminde S&P500 endeksinin Ay fazlarına göre yapılan çalışmasını göstermektedir. 1928 yılında S&P500 endeksine £1,000 yatırım yapan biri bugün £63,864 değerinde bir portföye sahip olurdu. Oysa önerilen Ay fazlarına göre alım-satım stratejisi uygulansaydı, portföyün bugünkü değeri £1.502.689'a ulaşabilirdi.

- Ay Fazlarına göre değişik dönemlerde endekslerde yapılan alım-satımların özeti aşağıdaki Tablo'da ve Grafik 1-6'da sunulmaktadır.

- Aşağıdaki grafiklerde görüldüğü üzere, Ay-yatırımı'nın performansı sıradan yatırıma göre yükselen piyasalarda daha yüksek bir oranda artış göstermektedir. Ancak, düşen piyasalarda da daha keskin düşmektedir. Eğer piyasanın genel performansı pozitif ise, bu strateji önemli ölçüde endeksten daha iyi performans göstermektedir. Buradaki soru: piyasalar net şekile düştüğü zaman bu strateji nasıl sonuç verecek?

- Grafikler 1a, 2a, 3a, 4b, 5a, 5b stratejinin düşen piyasalardaki davranışını gösteriyor. Grafiklerden de görüleleceği üzere, önerilen strateji genellikle piyasanın hareketlerinin ölçeğini genişletiyor/artırıyor, ki yeni Ay/dolunay dönemlerindeki hareketler ortalama hareketlerin çok daha üzerinde seyrediyor. Düşen piyasalarda bu stratejiyi uygulamanın etkisi genellikle endeksi elinde tutmaya benzer (Grafik 1a, 4a'da görüldüğü gibi). Ancak zaman dönemine ve önceki performansına bağlı olarak bazı pozitif (Grafik 2a, 5a) veya negatif (Grafik 4b, 5b) etkisi de olabilir.

- Sonuç olarak, önerilen strateji, yükselen piyasalarda endeksten önemli ölçüde daha üstün performans gösterirken, düşen piyasalarda sınırlı bir şekilde etki edebilmektedir. Düşen piyasalarda kazanç elde edebilmek için, ikinci gözlem, yeni Ay zamanında endeksi açığa satmak ve dolunayda açığa almak olarak uygulanabilir.

- Önerilen strateji şöyle özetlenebilir: Yeni Ay'da endeksi satın al (eğer işlem günü değilse, ilk işlem gününde satın al), dolunay'a kadar bekle (genellikle 14-15 gün), dolunayda endeksi sat (benzer şekilde, eğer işlem günü değilse, ilk işlem gününde sat), yatırımı toplam tutar üzerinden bir sonraki ay fazında tekrarla (genellikle 14-16 gün), kazancınızın keyfini çıkarın!

Gezegenlerden ne haber?

- Böyle Ay'a baktıktan sonra, eğlencesine daha da uzak birşeye, gök cisimlerinin hareketlerine, mesela gezegen dizilimlerine ipucu için bakalım. Dünya iki gezegenin tam orta noktasında olduğu zaman 45, 90, 135 and 180 dereceler zor açılar olarak düşünülmektedir ve hisseler için zor zamanlar olmaya meyillidir.
- 24 Auğustos 1987 - 5 gezegen aynı eliptik boylam üzerindeydi ve bu durum en son 800 yıl önce gerçekleşmişti. Bu hareket 1987'de çöküşün öncesinde oldu.
- 06 Ağustos 2008 - Mars ve Uranüs'ün çakışan döngüsü 2008'deki çöküşün hemen öncesinde gerçekleşti.

Hazırlayanlar:
Tom Pelc
Dmytro Bondar

Türkçeye çeviren:
Bağnu Gülsever